

Hacettepe Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Süleyman Sadi Seferoğlu: Önemli olan uygulama

Uzaktan eğitim, bütün bilinmezleri ve soru işaretleriyle bugün başlıyor ama bütün öğrencilerin eğitime erişebilmesi mümkün olamayacak.

Facebook'ta paylaş

WhatsApp

E-posta

A A

Figen Atalay

23 Mart 2020 Pazartesi, 06:00

Abone Ol

Türkiye'de tüm kademedeki okullar bugün uzaktan eğitime geçiyor. Sanal eğitime tamamen hazır olunmadan, zorunlu olarak geçilen bu süreçte, her kurumun altyapısının hazır olup olmadığı, eğitimin içeriği, eğitimcilerin bu teknolojiyi kullanma becerisine sahip olup olmadığı, uygulamanın nasıl olacağı yanıtlanmayı

bekleyen sorulardan bazıları. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Süleyman Sadi Seferoğlu, uzaktan eğitime ilişkin sorularımızı yanıtladı:

Sizce Türkiye sanal eğitime hazır mı?

Koronavirüs salgını nedeniyle bütün okulların bir anda tatil edilmesi ilk kez karşılaşılan bir durum olduğu için çok sayıda belirsizlikle karşı karşıyayız. Üstelik virüsten korunma kaygısı nedeniyle bütün enerjimizi “Eğitimde yeni dönem nasıl yürütülmeli?” şeklindeki bir soruya da veremiyoruz. Aslında şu anda dünyanın hiçbir ülkesi bütün öğrencilere aynı anda sunulacak bir sanal eğitime tam olarak hazır değil.

Türkiye’de bu konuda sıkıntılarımız çok boyutlu. Öğretmenler arasında birkaç farklı kuşağa mensup kişiler bulunuyor. Hızlı dijital dönüşüm nedeniyle kuşaklar arasındaki büyük farklılıkların iş yaşamına yansımaları oluyor. MEB’in, bu durumu fırsata çevirecek finansal kaynağı yok. Bir paydaş olarak, geleceğin yetişkinleri olacak çocuklarımızın ve gençlerimizin velilerinin okulla ilişkileri de genellikle çok sınırlı.

Eğitim kurumlarının teknolojik altyapısı uygun mu? İçerikler yeterli mi?

İlk ve ortaöğretim düzeyindeki özel kurumlar için uzaktan eğitim çözümleri bugüne kadar yatırım yapılan bir alan değildi. MEB’e bağlı okullar için durum farklı. MEB’in güçlü bir teknolojik altyapısının olduğu söylenebilir. Ancak yatırımlar yapılırken bu günlerde yaşanan durum nedeniyle ortaya çıkan ihtiyacı karşılamak amaçlanmamıştı.

Bu nedenle güçlü teknolojik altyapıya karşın çeşitli sorunların yaşanması kaçınılmaz olabilir. Uzaktan sunulacak eğitimlerde kullanılacak içerikler konusunda da MEB’in hayli güçlü olduğu söylenebilir. Önemli olan bu teknolojilerin ve içeriklerin nasıl kullanıldığıdır. Bizim en büyük sorunumuz, “Nasıl” sorusunun yanıtında yatıyor. Yükseköğretim kurumlarının altyapısına bakıldığında farklı tür ve düzeyde durumların söz konusu olduğu görülüyor. Örneğin bazı vakıf üniversitelerinde bu konuda herhangi bir sorun olmadığı izlenimi var. Ancak kamu üniversitelerinin büyük çoğunluğunda uzaktan eğitimle ilgili teknolojik altyapı

konusunda ciddi eksikler var. Tabii ki eğitimcilerin o teknolojileri etkin bir şekilde kullanma becerilerine sahip olmaları daha önemli. Asıl bu konuda ciddi eksiklerimizin bulunduğu söylenebilir.

Öğrenciler, öğretmenler ve veliler sanal eğitime hazır mı?

Özellikle ilkokul çağındaki çocuklar evde TV ya da bilgisayar karşısında ders izleme disiplinini nasıl edinecek? Son yıllarda öğretmen ve öğrencilere yönelik bilişim eğitimlerinde epey yol alındı. Ancak bilişim eğitiminde toplum olarak hayli gerideyiz maalesef. Öğretmen sınıfta sadece belli bir konu alanıyla ilgili bilgileri kazandırmakla yetinmemekte aynı zamanda başka sorumluluklar da üstlenmek durumundadır.

Sınıfta yapılan yüz yüze öğretim sürecinde öğretmen için en zor işlerden birisi öğrencileri güdülemek, onların dikkatini canlı ve sürekli tutmaktır. Yüz yüze ortamın sıcaklığının olmadığı sanal ortamda bu durumu sağlayabilmek hiç kolay olmayacaktır. Öğrencilerin kendilerine sunulan eğitimleri takip edebilmelerine fırsatlar verme sürecinde ailelere büyük sorumluluklar düşmektedir. Bu konuda ise beklentilerin çok yüksek tutulmamasında yarar bulunmaktadır. Çünkü ailelerimizin çocuklarına çok fazla akademik destek sağlayabilecek durumda olmadıklarını göz önünde bulundurmak gerekir.

DEZAVANTAJLI ÇOCUKLAR

Dezavantajlı ve kalabalık ailelerde ders takibi nasıl olabilir? Evde birkaç değişik kademede öğrenci varsa sorun yaşanmaz mı?

Uzaktan eğitim sürecinde en çok desteğe ihtiyaç duyan çocuklar dezavantajlı çocuklar ve/veya dezavantajlı ailelerin çocukları olacaktır. Bu çocuklarımıza destek hizmetlerinin sunulması kolay olmayacaktır. Bu konuda eğitimcilere çok iş düşmektedir.

Lise ve üniversite giriş sınavlarına hazırlanan öğrenciler kaygılı. Bu sınavlarda sorulacak sorular uzaktan eğitimle verilecek dersleri de kapsar mı sizce?

Büyük bir olasılıkla sınav sisteminde birtakım değişikliklere gidilerek sınav kapsamındaki konular sınırlandırılacaktır diye düşünüyorum.

YETERLİ BİLGİ YOK

Uzaktan eğitimin verimli olabilmesi için gerekenler nedir?

Bir uzaktan eğitim sisteminin başarısının, öğrencinin bağımsız çalışma etkinlikleri ile etkileşimli etkinlikler arasındaki dengeyi iyi kurabilmesiyle ilişkili olduğu söylenebilir. Bu dengenin sağlanabilmesinde sunulan materyalin iyi tasarlanmış olmasının önemi büyüktür. Ancak özellikle üniversitelerimizde öğretim elemanları, çevrim-içi ortamda sunulmak üzere etkili olacak materyaller hazırlama konusunda gerekli bilgiye sahip değiller.

Bu konuda üniversitelerde kurulacak “Öğretim Teknolojileri Ofisi” birimleri aracılığıyla öğretim elemanlarına materyal hazırlama konusunda destek verilebilir. Milli Eğitim Bakanlığı’nın geliştirdiği “Eğitim Bilişim Ağı (EBA)” çok sayıda tür ve nitelikte materyali barındırmaktadır. Ancak özellikle küçük yaş grubundaki öğrenenlerin yönlendirmeye ihtiyaçları bulunmaktadır. Öğrenciler, bu destekten yoksun kalmaları durumunda ihtiyaçlarına uygun materyali bulma, onu kullanma ve sonraki süreçlerle ilgili yaşayabileceği olası sıkıntılar nedeniyle ilgili materyalleri kullanmaktan kolayca vazgeçebilecek veya gereğince yararlanamayacaktır.

Eğitime erişim sıkıntısı çekenler olacak mı? O grup için ne yapılmalı?

Bu olağanüstü dönemde uzaktan eğitim aracılığıyla bütün öğrencilere ulaşılabilmesi mümkün olamayacaktır. Bu süreçte “Bilgi ve İletişim Teknolojileri”ne erişim olanağı olmayan bireylere mobil hizmetlerin ulaştırılması yolunda çalışmalar yapılabilir.

OYUN ÖNEMLİ

Evde uzaktan eğitime katılmak istemeyen çocuklar için ailelere ne önerirsiniz?

Çocuklar için oyun önemlidir. Onları oyundan yoksun bırakmak anlamlı bir davranış değildir. Çocuđun ekranda bir şeyleri uzun süreli olarak izlemesi ve bu süre boyunca dikkatini yoğunlaştırabilmesi kolay değildir. Bu süreçte aileler mümkün olduğunca sunulan programı çocukla birlikte izleyebilir ve dersten sonra ele alınan konuları tartışabilir.

İNTERNETİN RİSKLERİ

Çocukları ve gençleri bu yeni dönemde bekleyen risk ve tehlikeler nelerdir?

Çocuklarımızın internet denilen ortamda gerekli bilgi ve becerilerden yoksun bir şekilde yalnız başına kalmaları birtakım olumsuz durumları beraberinde getirme potansiyeli taşımaktadır. Çocukların bu risk ve tehditlerle başa çıkabilmeleri için bilgi ve becerilerin kazandırılabilceği en uygun ders Bilişim Teknolojileri Dersi'dir.